

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy órára

10 k. — kr.
5 " " "
2 " 50 "
1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többes r
juttatás aiku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön beiratásért 30 kr.

Ám legyen harcz!

Irta: **Kossuth Ferencz.**

Komoly perczben, komolyan és elszomorodva írok; de a szomorúságba, mely lelkemet elborítja, az a tudat vegyül, hogy pártunk teljesítette most, mint mindig, hazafiúi kötelességét!

Azonban más érzés is felszínre kerül lelki világomban: az elhatározás helyt állni azon a küzdőterem, melyet a kormány és pártja nem oly meggondolással választ, mint a milyent elvárhatott volna a nemzet az ország sorsát kezeiben tartó óriási többségtől.

Fontolja meg a kormány és pártja, mily önmegtagadásba, mily önküzdésbe került, kivált azoknak, kiknek a harcz roham közepette kellett megállni, az, hogy hallgassanak a hazafiság intő szavára, és megkínálják a nyers erőttől duzzadó többségnek azt a kibontakozást, a mely senkinek és semmi pártnak tekintélyét nem támadta volna meg és elveit nem kockáztatta volna senkinek.

A mi részünkről elvi kérdések forogtak kockán; a kormány és pártja részéről csak egy hatalmi kérdés; oly kérdés, melyet senki fel nem vetett, mert azt, hogy 300 ember több, mint 100, senki kétségbe nem vonta.

Mégis a hazafiság mély érzésétől áthatva, azok a pártok, melyeknek elvei forogtak a kockán, fehér zászlót húztak fel táborukban és a hazafiság szent nevében szóltak a nyers erőhöz.

Mért tettük ezt? Azért, mert tudjuk, belátjuk, érezzük, hogy az osztrák bonyolult viszonyokkal szemben az ország érdeke volna az, ha a legfelsőbb köröknek megmutatnók, hogy itt Magyarországon van az a talaj, melyben a politikai érettségre biztosabban építhetni, mint arra a talajra, melyet darabokra szeltes a különböző nemzetek nemzeti érzelmeinek felkorbácsolt árja Ausztriában.

És ime, az, ki felelős a közügyek vezetéséről a haza előtt, a korona előtt s a történelem előtt, nem érti meg azt a szent igazságot, hogy a hazának tartozik azzal, hogy a haza javára kiaknázza az osztrák helyzetet; a koronának pedig tartozik azzal, hogy addig, míg a monarchia egyik államában a végsőségre menő küzdelmek folynak, a másikban béke legyen és a sors által oly sokszor meglátogatott magyar királynak nyugalma legyen, míg az osztrák császárnak gondjai tornyosulnak; s végre a történelemnek tartozik azzal, hogy ne nyomja rá a magyar országgyűlésre azt a bélyeget, melyet merev hatalmaskodásával rányom s a mely úgy

éget, mint az izzóvá lett bélyeg, mely kitörölhetetlen nyomokat hagy.

Azt mondják, hogy nem a kormány és pártja üti közéletünkre e bélyeget; azt állítják, hogy nem ők veszik el a mai súlyos helyzetben a magyar király nyugalma; azt erősítik, hogy nem ők csavarják ki a nemzet kezéből a mai helyzetben kivívható előnyt.

Az ellenzék obstruál: ők tőrnek békességben, nyugodtan, hallgatagon.

E vádra válaszolunk.

Ki indítványozta azt, hogy keresünk egy tisztességes kibontakozást? az ellenzék. Ki utasította vissza mereven az ellenzék hazafias lépését? — a kormány és pártja. Ki követelte azt, hogy az ellenzék mondjon le a jövőre nézve is, sőt ismeretlen javaslatokkal szemben is, az ellenzék egyetlen ellentállási jogáról, a veto-jogról? A kormány és pártja követelték ezt.

Ki követelte azt az örök lemondást, mely szembeszökőleg lehetetlen? A kormány és pártja követelték ezt.

S az ellenzék mit kívánt? Jelezte elvi álláspontját, mely lényegében az lenne, hogy a helyzet mérlegfóglát huzzuk ki s ejtessék el a híres 16. §.

Az ellenzéknek elvi álláspontját jeleznie kellett, mert egyetlen létjoga az elvek alapja s ha ez alapot elveszti, létjogát, életjogát veszti el.

De midőn ezt jelzé, hozzátette azt, hogy a helyzet komolysága arra készíteti az ellenzék, hogy oly egyezkedésre legyen hajlandó, mely az elvi álláspont merevségétől eltér annyira, a mennyire a kibontakozás lehetősége megköveteli, de az elvek lényegét nem érinti.

Felszólította a kormányt, keresen a 16-ik §-ra más formulát, mely világosan kimutassa, hogy igaz az, a mit a kormány állit, hogy a sajtószabadság megcsonkítását nem czélozza; választassék meg egy négy tagu bizottság, melynek feladata legyen e formulát megtalálni.

Az ily bizottság feladata nem lett volna nehéz, ha őszinte a kormány abban a kijelentésben, hogy a sajtószabadságot nem akarja megtámadni, mert az ellenzék sem akar mást, mint a sajtószabadságát megvédeni, ha tehát a támadási szándék az új szövegből eliminálnának, megszűnnék az ellenzéknek az ok ez új szövegnek ellene szegülni.

De ez sem kell a kormánynak, csakis általános, messze kiható garanciák keltenek neki; talán a közelgő kvóta és vám- és kereskedelmi kérdésekkel szemben, arra, hogy az ellenzék mondjon le jogáról érvényesíteni e kérdésekben az ország legvilágosabb érdekeit.

Mást a jövőt czélzó garanciákból kimagyarázni nem lehet.

Ime tehát, az ellenzék elment addig, a meddig elmehetett. Nem kimerült-ségből; ennek előjelei sem mutatkoznak, a rendes parlamenti helyzet visszaállítását nem tette alku tárgyává, mert e helyzet nem az ellenzék java lenne, hanem közjó; de ha ez csak úgy érhető el, hogy az ellenzék parlamenti akciója a jövőben, még ismeretlen, és meg sem fogamzott javaslatokkal szemben is kizárt legyen, akkor az a helyzet, mely ily egyezmény szüleménye lenne, nem lenne rendes parlamenti helyzet, sőt ellenkezőleg a parlamentárizmus sirja lenne; veszélyesebb a házára, mintha az osztrák bonyolódás mellett egy magyar bonyolódás is létrejönne; és az ország elszalasztaná a kedvező alkalmat a birodalom súlyontját ide az országba helyezhetni át. Az elszalasztott alkalom után jöhet más alkalom; de az eltemetett parlamentárizmust más, mint gyász és tönkremenés nem követheti.

A kormány és pártja harczot akar, győzni akar; az a kérdése a hatalom kérdése; annak a hatalomnak, mely az alkotmányosság rendes tényezőinek alkalmatlan korlátozását nem tűri.

A kormány és pártja le akarja verni az ellenzék s elfelejtik, hogy ha leverik, a magyar alkotmányos élet egészséges üterét szakgatják fel.

Ha nem lenne ellenzék, téremteni kellene; de ha az ellenzéknek nincs más joga, mint ellentállás nélkül leszavaztatni még oly kérdésekben is, melyek előtte elvi kérdések, holott a kormány előtt másodrendű kicsinyiségek, akkor az ellenzék nem lenne más, mint egy nagy semmi, egy száználmas embergyülekezet, mely lopja a napot, huzza a képviselői tiszteletdíjat és hazudik küldőinek, kiknek megígérte, hogy elveiket érvényre juttatni fog igyekezni.

Hadat üzennek nekünk; a higgadt, komoly hazafiak, faradtságos önzetlen törekvései ellen, a nyers erő non possumusából, felülmulhatlan gátot emelnek.

Ám legyen meg az ő akaratuk! Legyen tehát harcz, de emlékezzen meg a kormány arról, hogy minden kormány, sőt minden rendszer, mely megbukott, azért bukott meg, mert hatalmi tulkapása ellen fellázadtak az emberek, mikor a tusa kezdődött, a nyers erő, a hatalom, a többség a hatalmaskodók részén volt s azért mégis buktak kormányok, buktak rendszerek, buktak intézmények; hála istennek, hogy így volt, másképp az emberiség még ma is makkot enne és fügefalevéllel takaródnék!

A parlamenti helyzet.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 21.

A béke-tanácskozásnak, a mint előre jeleztük, nem lett semmi pozitív eredménye. A miniszterelnök az ellenzékkel előbb feltétlen megadást követelt és csak aztán volt hajlandó szóbaállani a 16. §-ra nézve, és mert mindezek a kijelentései a legföltételesebb módon voltak taríva, az amugy sem nagy reménységgel egybegyülekezett konferencia kénytelen volt beérni Szilágyi Dezsőnek ezzel az enuncziációjával.

Hallották egymás nyilatkozatait, vonják le most már a konzekvenciát.

A kormánypárton ma ismét az az áramlat dominált, mely a keshegyig való harcra elerke helyezi a békés megegyezést. És ez az árnnyalat ma határozott nagy támaszt nyert Hegedűs Sándorban, a ki annak a nézetnek adott kifejezést, hogy az obstrukciót minden áron meg kell ugyan akadályozni, de azt a fölfogást sem titkolhatta, hogy ennek a klotúr behozatala nem a legszerencsésebb módja.

Hosszasan tanácskoztak Tiszta István gróf és Andrássy Gyula gróf és Hegedűs Sándorral és beszélgetésük fő tárgyát a kompromisszum létesítése képezte.

A szabadelvűpártnak számos más tagja is csatlakozott hozzájuk és mindnyájuk nézete abban a fölfogásban eszesodott ki, hogy az ellenzéknek a már előterjesztett törvényjavaslatokon kívül legalább az indemnitás és költségvetés letérgyalását is garantírozni kell, mert e nélkül a parlamenti beke tartóssága biztosítottnak egyáltalában nem tekinthető.

Ugy tudjuk, hogy Andrássy Gyula gróf volt az, a ki leginkább kifejezte az iránt való bizalmat, hogy az ellenzék pártoktól ez a biztosíték ki lesz nyerhető.

A folyosói békebiztosok között kétségtelenül a legérdekesebb Tiszta István gróf szereplése, aki ugyszólván minden embernek külön magyarázta meg, hogy tegnapi képviselőházi beszédében senkit sem akart bántani és csak a békére törekedett.

Végigolvastam a beszédemet — így szölt — és igazán nem tudom, hogy mi kellett abban megütöközést?

A hang teszi a muzsikát — szólalt egy ellenzéki politikus, aki nyilván nem akarta az egész beszédet ráolvasni az ifjú grófra, aki, hogy békés szándékait mindenképpen bebizonyítsa, felhivatalosan kiadta a tegnapi bekekonferencián mondott beszédét.

Tiszta grórnak a konferencián tett nyilatkozata meglehetősen jól tükrözi vissza a kormánypart legnagyobb részének hangulatát és éppen ez nehezíti meg a kibontakozást.

Az ellenzéki pártok ugyanis feltétlenül elvannak határozva, hogy semminemű előleges garanciát nem adnak. Előbb latniok kell, hogy a 16. §-ban rejlő alkotmányjogi sérelem csakugyan orvosolhatik és csak azután hajlandók a kormány intencziójának megfelelni.

A most napirenden levő indítvány ellen egyebként az obstrukciónak semmiféle fegyverét nem fogja használni az ellenzék és megmarad annál, hogy alaposan megvitatja a szóban forgó kérdést.

Az ellenzék egyrészt ezzel szemben az a terv merült föl, hogy fogadják el az egy órával való meghosszabbítást, de aképen, hogy az ülések ne 10-től 3-ig, hanem 9-től 2-ig tartanak.

Ennek az eszmének a behatódó megfontolására azonban alig fog rákerülni a sor, mert ma erősen tartotta magát az a hír, hogy a miniszterelnök már legközelebb indítványozni fogja az üléseknek négy óráig leendő meghosszabbítását.

Ilyképen provokáltva, természetes, hogy az ellenzék sem fog tétlenül maradni.

Ma délután négy órakor különben minisztertanács volt, melyen a Budapestben időző összes miniszterek jelen voltak.

A tanácskozás fő tárgyát természetesen a parlamenti helyzet képezte és talán ez volt annak a bizalmas beszélgetésnek a tárgya is,

melyet Bánffy Dezső báró Podmaniczky Frigyes báróval, a szabadelvű párt elnökével és Teleki Sándor gróffal, a mozgékony whipperről folytatott. Lehet, hogy a párt hangulatáról tételt magának előterjesztést.

Bizonyos egyebként csak az, hogy mennél önkényesebbek lesznek a kormány cselekedetei, annál erősebb lesz az ellenzék ellenállása.

A holnapi ülésen különben Rátkay László, Barta Ödön és Okolicsányi László fognak beszélni.

A kartel-törvény.

— Elkészítő munkálatok. —

Debreczen, jul. 22.

Néhány nap előtt megirtuk, hogy a magyar kormány elhatározta a kartelek ügyének törvénykezési uton való szabályozását. Ebben az ügyben Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter az összes hazai kereskedelmi és iparkamarákhoz leiratot intézett, amelynek teljeszövege a következő:

Az a jelenség, hogy önálló iparvállalatok oly czéltől egyesítettek, miszerint a szabad verseny elvén alapuló gazdasági rend megkerülésevel, közös eljárás segítségével bizonyos áruk termelését, árkepződését, vagy kelendőségi viszonyait szabályozzák, mindinkább nagyobb arányokat ölt, sőt egyes külföldi államokban ez a jelenség már törvényhozási intézkedésnek is tárgya.

Miután ezek a vállalati egyesülések, (kartelek) Magyarországon ez idő szerint korlátozásoknál alávette nincsenek, nem forog fenn kétség aziránt, hogy egyes hazai vállalatok részint önállóan, részint azonban más állambeli vállalatokkal oly czéltől szintén kartelizozva vannak és így ezeknek az egyesüléseknek hatása nálunk is érezhető.

Bár nem szanved kétséget az sem, hogy a nagyfokú túltermelés és az ennek nyomában járó szokott krízisek elkerülése indokból oly gazdasági zrganizációk, amelyek a termelési viszonyoknak bizonyos egyenletességet biztosítani képesek, még a munkásosztály egyenletes kereseti képessége szempontjából is jótékony hatással lehetnek, feltéve azonban, hogy ezek az egyesülések a fogyasztó közönség megokolatlan megterhelésével nem járnak s habár ekképp bizonyos karteltörvényeket megokolatlanoknak nem tartok, — mégis az említett jelenségek az államhatalom éberségét követelik, annál is inkább, mert egyes kartelek a közjóra irányított törekvésekkel ellentétben is állanak, s az ily visszasság megszüntetése az államhatalom kötelessége.

Elérkezettnek látom tehát az időt arra, hogy a kérdéssel mi is foglalkozzunk.

Fölkérem ezért a Czimet, hogy tegyen hozzá a szóban forgó tárgyban kimerítően megokolt véleményes jelentést, foleg pedig terjeszkedjék ki a következő sz e m p o n t o k r a s :

Tapasztalhatólag mily hatással jártak nálunk a már ez idő szerint is érvényben levő kartelek.

Szükségesnek mutatkozik-e az ügynek törvényhozási szabályozása?

Kmondassék-e az esetleg megalkotandó törvényben, hogy minden ily czélu egyesülés, összes részletintézkedéseivel az e czélra kijelölendő hatóságnak bejelentendő?

Jogában álljon-e a hatóságnak a megálapodás részleteit vizsgalat tárgyává tenni, s ennek eredményéhez képest a kartelegyezmény végrehajtását megtiltani?

Czélsszerű volna-e, ha a natóságnat eljárásában egy szaktanács támogatná, s mely közzgazdasági faktorok képviselőiből alakuljon ezen szaktanács?

Ez a leirat közel egy hét óta van a kamarák kezében, amelyek most valasamnyien foglalkoznak vele.

Bojcssev kapitány.

Debreczen, július 23.

A Szimon Anna tragédiáját már nagyjában ismerik olvasóink. A büntetben magában nincs semmi rendkívüliség. Banális szerelmi história, megunt szerető, aztán sötét elszántság, a melyet könnyű megérteni és könnyű megmagyarázni. A ponyvaregényeknek majd mindenikében van Bojcssevhez hasonló alak, hisz az élet pedig mindig sürűen produkálta. Még a mellékes körülmények sem ritkák a jeles büncelekedetek krónikájában. Megesett már másutt is, jóval fejlettebb és megálapodottabb társadalomban, hogy a közbiztoság hivatásos örei: a rendőr és a csendőr keveredett gyilkosságba; hogy a barátság vagy a pénz szemközti állította kötelességével és hivatásával.

Az egész históriában, a mi rendkívülinek tetsző, a mi eltér a sablontól, az Bojcssev individuálitása. Ez az ur, a ki lovagnak és katonának látszott, a ki kardján tisztit bojtot viselt, a ki meghitt bizalmasságban élt fejedelmével, meg csak nem is bandita, mert a banditának van erkölce, vagy tisztességtudása, van becsülete. De Bojcssevből a föl soroltak mindenike hiányzik. Hát az mással is megeshetik, hogy unott kedvesétől úgy szabadul meg, ahogy épen tud, vandál bün árán. Megeshetik az is, hogy a bünnt hasonló körmönfonsággal, hasonlóan rideg barbárizmussal hajtja végre. De nem történhetik meg, hogy bőre megmentéséért gyanusítsa az ország első asszonyát, a fejedlem hitvesét, a trón örökösének édesanyját.

Bojcssev ur ezt tette, midőn azzal hozakodott elő, hogy a fejedlem asszony egyetlen szavával megmenthetné. Hát ha Bojcssevnek van alibije, miért tud arról éppen csak a fejedlem asszony; miért nem tud erről más megteremtett lélek is Bulgáriában? — Ez a szennyes, ez a katonánál példátlanul álló aljas gyanusítás nagyobb bün, a lélek feneketlenebb elvetemültségére vall, mint maga a gyilkosság. Hát tegyük fel, hogy a fejedlem asszony valóban igazolhatná a Bojcssev alibijét, akkor is a katona és a lovag az élete megmentéséért tehet-e erre a körülményre czélzásokat?

A közvadásznak, a ki halált kért a bünösre, teljesen igazva van, hogy a gyilkosság nagy mértékben fölzogatta a közvéleményt az országban.

A Bojcssev védekezése azonban, ha lehet séges, még fokozni fogja ezt az izgatottságot. A csinos kapitány, aki férfiaságot bözére vitte, nem megletevedt, elvakult bünös többé, a ki bünössége mellett is számíthatott az emberi szenvedélyek örvényeit ismerő szívek részvértére; de silány és gyáva utonálló, aki úgy képzelte a menekvést, ha a hitves és az anya erénye ellen tör. Ez az egy körülmény mindennel világosabban mutatja meg Bojcssev kapitány igaz, benső mivoltát. És a közvadásznak ismét teljesen igazva van, midőn azt mondja, hogy Bojcssev hazájának nagy erkölcsi kárt okozott. Sőt nemcsak hazájának és nemzetének okozott erkölcsi kárt, Bojcssev az embernek válik szégyenlőre. Hogy a Bojcssev-fele individuumok elpusztuljanak, az az ember érdeke.

U. E.

Közvilágításunk.

Debreczen, július 23.

II.

Folytassuk most megjegyzéseinket a légszesztársulattal kötendő szerződésre s engedje meg a t. olvasó, hogy egyuttal a tegnapi teljes tanácsülésen elhangzottakra is reflektáljak az illető pontokra.

A 15 §-ban nem tartom megengedhetőnek azt, hogy a város a lámpák felállításának költségeit bármikor, tehát az utolsó 10 év alatt is — megtéríteni kénytelen lenn, ezt a gyár-

nak mindig ingyen lenne kötelessége teljesíteni a nyert engedmények fejében.

Nem győzött meg a főmérnök ur annak az intézkedésnek a szükségéről, hogy a fogyasztás meghatározásánál a gyárigazgatónak ott kellene lennie. Ez nem volna egyéb, mint kijátszása a város ellenőrzési jogának. Vagy olyan az a légszizmérő, amelylyel két különböző ember könnyű szerrel kétféle eredményre jut s ekkor sohasem lesz a városnak igaza, vagy pedig regisztráló művel van ellátva — s ez a helyes — ekkor meg más mint az azt kezelő városi hivatalnok a méréshez teljesen felelős.

Értetetlen és ellenmondásban van a 10. §-zal, 16 §. 9. bekezdése mert az utóbbiban nincs megmondva, hogy mindamellett, hogy faból is előállítható a gáz, a következő szakaszok csak a közzéadásra vonatkoznak, — sőt a 11 § még rá is dupláz — az a bekezdés a két másik szakasz határozott rendelkezéseivel szemben határozott jogfeladás a város részéről.

A 19 utolsó előtti bekezdését a bizottság kihagyta, szerintem helytelenül, mert az csak módosításra szorult volna s azért indítványozom a felvételét aképpen, hogy minden légszizmérőt legyen az akár gyár, akár a fogyasztó tulajdona, tartozik a gázgyár saját költségén alkalmazottai általglycerinnel vagy borszesszel megtölteni. Mert az intézkedés szükséges, de a fogyasztókat nem szabad vele terhelni.

Az igazi magánfogyasztók részére szállítandó gáz árban tett ugyan némi mérséklést, midőn kedvezményt adott az ipari célokra felhasznált gáznak, iskoláknak, egyházaknak stb. De még ez a kedvezményes ár is sokkal magasabb, minthogy azt akár mint nem kedvezményest is el lehetne fogadni. Az előttem nem érv. hogy másutt is olyan drága. Rablás az mindenütt. Egy köbméter gáz belekerül 7 krajczárba ma, 1 frt 40 kros szén mellett, miféle eljárás az, hogy mégis 15 krban van a gáz kezdődő ára megszabva s 12 ben a végleges, kivéve, ha a fogyasztás emelkedik? Hiszen még ez az utolsó kedvezmény nagyobb igazságtalanság, mint az eredeti ár; csak nem akarják velünk elhitetni, hogy 600000 köbméter tulfogyasztásnál csak két krajczárral lesz olcsóbb a termelés? Bizony nem, hiszen ime ezenkívül a gyár a nagy fogyasztóknak még külön engedményt is ad. Igenis, kell kezdeni a gáz iránt, a szerződés életbeléptetésétől 10 krajczárral, ennyi megengedhető, minden ennél magasabb összeg uszora s az a 1.6 millió km. fogyasztásnál le kell menni 6.5-re, mert akkorra az előállítás módja ismét olcsóbb lesz.

A légszisz ár magánfogyasztók részére az egész szerződés achilles-sarka. Az első bekezdéshez (20 §.) a főjegyző ur tegnap azt a módosítást indítványozta, hogy nem csak az utcák, hanem a városi hivatalok és a színház is közvilágításnak tekintendő. Erre a főmérnök ur azt mondta, hogy ő ziven beleegyeznek, de a társulat nem fogadná el, mert nekünk elég kedvezményt már is az ingyenes gázzal s nem szabad veszélyeztetni a szerződést s a többség elvetette az indítványt. Kérdem, miféle veszély jár ezzel? Kinek van érdekében a szerződés megkötése, a gázgyárnak-e, vagy a városnak? Én megvagyok győződve, hogy nyílt pályázaton olyan ajánlatot kaphat a város akceptabilis világi-

tási módokról és ezégek től, hogy azokhoz képest az a tárgyalás alatt levő nyomtatvány valóságos uszorszerződés. Szerintem a város szabhat bármiféle feltételt, — a gázgyár ha el nem akarja veszteni az üzletet, két kézzel fog kapni utána, ha pedig nem teszi, — mi sem vagyunk talán összekötve vele örök időkre?

A 24 §-nak mindössze a 30-hoz való égyeztetését tartanám szükségesnek t. i. az én tervem szerint. A szerződés tartamának elég 1915, a gázgyár kizárólagosságának elég 1903, azaz 5 év s a megváltás éve — megvagyok győződve — teljesen eléggé ki van tolvá, ha 1098-ra tesszük, Ami ezeken felül van, az már nem a város hanem a gyár érdekét szolgálja.

Itt jön aztán szóba a Szabó Kálmán indítványa a magyar személyzet alkalmazása ügyében. E nélkül a szerződéssel Debreczen városa olyan szegénységi és erkölcssteleneségi bizonyítványt állítana ki magáról, mely örökre szegényfolt maradna rajta.

Sőt én még annál is tovább megyek s megkövetelném a várostól, hogy a 33, illetve a bizottsági szövegében 32§-t így állapítsa meg:

„Az ezen szerződésben engedélyezett jogokat köteles az augsburgi légszisztársulat a hatálybalépéstől számított fél év alatt egy ujonnan alakítandó s legalább 2/3 részben magyar állampolgár részvényesekből álló részvénytársaságra átruházni, mely részvénytársaság megalakítására a városnak befolyása legyen s amely a jelen szerződésben a légszisztársulatot terhelő kötelezettségeket mindenben magára vállalja, a gázgyárt és tartozékait megveszi s birtokba vétel után a város közönségének beleegyezése nélkül sem el nem adhatja, sem egészben vagy részben haszonbérbe nem adhatja.”

Ezekkel a pótlásokkal igen, nélkülök semmi körülmények között nem tartom elfogadhatónak az új szerződést.

Kohányi Gyula.

TARKA-ÉLET

Andrée galambja.

Hogy nincs új a nap alatt,
Megmutatta Andrée;
Ő is küldött egy galambot,
Amint régen — Noé.

De a Noé galambja
Olajágot tartott
Andrée-é meg szárnya alatt
Hírvirággal szállott.

Kovácsi L. Kálmán.

Tisza Kálmán fia — a Pista.

— Legujabb fény és árnyékek. —

— Fiam, Magyar ország arra való, hogy a Tiszák uralkodjanak benne. Én már öreg vagyok, fogatlan oroslán, de itt vagy te, Pista fiam, te fogsz lépni az örökömbé. Kálmán fiam csak gazdálkodjék, de te a trónörökösöm vagy nekem uralkodnod kell. Így kívánja ezt a m. család politikánk.

Körülbelül így vezethette be az életbe az öreg generális Tisza Istvánt.

És Tisza István követte atyja parancsát. Először csak Bihar vármegyét kapta, hogy ott tanulja ki az uralkodás, jobban mondva, baszkodás művészetét, most aztán a jószágos papa úgy találta, hogy az országos politika terén is megállja már a fia a sarat; megtette hat politikai kapacitásnak.

Hogy Bihar vármegyében milyen jól csinálta dolgát a kis Herbert, azt nyógi az egész vármegye. Főispántól le az utolsó közigazgatási gyakoronóig mind Tisza Istvánnak a kreatorája. A vármegye csak szavazni szokott, de diktálni csak Tisza Istvánnak vagyon engedve. Mint egy kényuralmu keleti satrapa, úgy tér haza a gesztói családi kastélyba, hogy meghallgassa alattvalóinak jelentését. Ellentmondást nem tűr, figyelme kiterjed a legapróbb ügyre is és hatalmával beleavatkozik a vármegye apró-cseprő funkcióiba is. Elvek harca ösmertelen ezért Biharországban: Tisza párti és nem Tisza párti, e két szempontból oszlik csak kétféle közönség. Aki nem igyekszik a Tisza zsoldos hadába szegődni, aki nem esküszik föl a Tiszáké családi politikájának zászlójára, az pusztuljon, arra nincs szükség Bihar vármegyében.

Ő nem szabadelvű-párti, se nem kormány-párti, ő kizárólag Tiszapárti politikus. Éppoly ellensége Kossuth Ferencnek, mint Bánffy Dezsőnek. Valaminthogy ellensége mindenkinek, aki utjában áll.

Igy volt ez Biharországban, így van ez Budapesten is. Bánffy Dezső le lenne kötelezve az ellenzéknek, ha az valahogy átszalagatná tőle a Tisza pártot.

Tisza párt! Ami volt Szolimánnak a válogatott mamelukhada, Nagy Frigyesnek őriás testőrsége, az Tisza Istvánnak az ő hűséges pártja. Megbecsülhetetlen (de drága is ám) ez a gárda olyan czélu embernek, mint ő. Elvannak szánya az örök hallgatásra, ha úgy parancsolják nekik, nem kell elv, nem kell magasabb cél, a vezényszót várják és mindnyájan készek volnának a szabadelvű párt ellen fordítani fegyverüket.

A politika kullisszái között ez a gárda élén folytatja aknamunkáját olthatatlan szomjában a hatalomért.

Erre a harcra nevelte fel gyermekkorától kezdve fiát a vén Tisza Kálmán. Beléje oltotta gyermeke véérébe az uralkodás vágat. Beleverte fejébe a tömérdek tudományokat és kiölte szívéből az ifju lelkek rajongását.

Kedélytelenebb, ridegebb ember nincs a Házban Tisza Istvánnál, pedig mindössze harmincöt éves még csak. Oh, mert a kedély, a lelkesedni tudó szív könnyen vonhatna keresztet az öreg generális rideg számításán.

A Tisza politika nem ismer melegebb indulatokat. Üzlet az egész. Csakhogy — engros. És üzletembernek keresve sem lehetne találni jobbat Tisza Istvánnál.

Még ott lebeg szemeim előtt egy jelenet . . . .

. . . . Ott történt, Biharország fővárosában. Az öreg generális elmondotta már programbeszédét, a «R ó z s a b o k o r s - b a gyűlt hát össze a fiatalabb dzsentri a két Tisza fiuval együtt egy kis czéczóra. Folyt a pezsgő és a legszebb nótákat czikornyázta a vén H a m z a Miska a generális leibmuzsikusa. J) éjfélutánig maradtak együtt, végül az egyik cigány sorba járt a társaságban a tánczával. Mindenki dobott oda egynehány forintot. Végül Tisza Istvánra került a sor. Öszehuzott szemöldökkel keresgélte és dobott a tányérba — e g y k o r o n á t.

— Az öcsémért is . . . .

. . . . Aztán még egy másik jelenet.

Egy vidéki lapban hosszabb kritikát irt «agrár politikánk» című könyvről. egy jámbor szakember. Kormánypárti volt a lap — magasztaló volt a kritika.

Egyszer aztán öszetalálkozott Tisza István és a kritikus. Kezyesen megveregette a vállát az öregnek és mondá:

— Jól, jól volt megírva. Csak kár, hogy egy tételt hibáztatott benne. Máskor legyen óvatosabb barátom . . . .

. . . . Most újból szerepelt Tisza István. Sértő czinizmussal maga ellen lazította az ellenzékét. De vigasztalást nyújt az, hogy annál nagyobb fejfájást okozott — B a n f f y n a k . . . .

III. Kákay Aranyos.

Komlóssy Arthur indítványa.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, július 23.

Mint már tegnapi lapunkban röviden említettük, a tegnapi teljes tanácsülésen Komlóssy Arthur főjegyző hosszabb halasztási indítványt adott be azzal a céllal, hogy lehetővé tétessék a városnak és községnek ezen oly fontos érdekeit érintő kérdésben az alapos tanulmányok nyújtotta támaszpontokra vonatkozó határozathozatalát, amelyet azonban a tanács többsége elvetett.

Komlóssy Arthur főjegyző azonban indítványát mint kisebbségi különveleményt fentartotta s azt a jövő heti közgyűlés elé fogja terjeszteni. Lapunknak azon kifejezett álláspontjához híven, miszerint e kérdésben minden egészséges nézetnek készséggel helyt adunk, kötelességünknek tartjuk ezt a nagy fontosságú indítványt az alábbiakban szó szerint közölni.

Az indítvány szövege a következő:

Miután törvény és szabályok szerint minden oly nagyobb vállalatnál — mely a város közönsége javára vagy terhére befolyással bír — a legnagyobb nyilvánosság mellett szabad verseny kifejtése kívánatos ennek mellőzése a közvilágítási kérdésnél semmi általános legkevésbé pedig a 30 éven át sok panasza okot adott augsburgi légszesz társulattal szemben — indokolva,

miután a kiküldött 5 tagú albizottság hazánkban működő 22 gáz és villanyvilágítási részr társaság és számtalan magán vállalkozóhoz felhívást intézni ajánlataiknak megtevésére meg sem kísérelte, hanem e helyett megelégedett az egyes referenciák össze gyűjtésével és a főmérnöknek Pozsonyban e téren szerzett tapasztalataival.

Mivel az augsburgi légszesz ipar társulattal megallapított szerződés tervezet megalkotásában a közvilágítási különösen pedig a gáztermelés intézményei tekintetében valódi szakértő a város érdekében részt nem vehetett és azon tervezet csak a sablonok formájára és tapogatózások alapján készült el, s ennél is az augsburgi gyár helybeli üzletvezetője e téren legszakértőbb lévén, az ő szavának kellett okvetlen legtöbb súlylyal bírni.

Miután ily nagyfontosságú a várost, mint erkölcsi testületet, nemkülömben a lakosság minden rétegét mélyen érintő kérdésben nagyon kívánatos, hogy a döntő elhatározásokban úgy a hatóság, mint a bizottsági tagok lehetőleg részvehessenek, — már pedig köztudomásu, hogy erre nézve a nyári szüneti hónapok legkevésbé alkalmasak s épen jelenleg is a polgármester, a tanácsnak 3 tagja, — a jog és pénzügyi bizottság és a közgyűlési tagoknak csaknem felerésze távol van és a tanácskozásban részt nem vehet,

mivel ezen kérdésnek ily sürgősen előkészítése az 5-ös bizottság és tanácskozásban részvett jog és pénzügyi bizottsági tagok önfeladkozó szorgalma és buzgó kitartása dacára igen nagy logyatkosságban szenved, — a valódi szakértőknek hozzászólásra még alkalom sem nyújtott, nemhogy arra felhívást lettek volna, — mivel a számvédséget egyszerűen ily mértékben — sem a fennálló gáz-szerződésnek lejártá, sem egyéb körülmények nem indokolják:

Indítványozom, mondja ki a tekintetes tanács, miszerint azon javaslattal terjeszti az összes munkálatokat a tek. biz. közgyűlés elé, hogy az eddigi igen becses adatoknak felhasználásával készített tervezeteket és bizottsági munkálatokat: oly felhasználva, utasítással adassék vissza az ügy a tanácsnak, hogy mindenképp e téren valódi s a város érdekeivel ellentétben nem álló szakértők meghallgatásával a legszélesebb körű s a külföldre is kiterjesztett verseny felkeltésével tegyen a bizottsági közgyűlésnek az 1897. év novemberi közgyűlésre közzéval minden részleteiben előkészített javaslatot.

Debreczen, 1897. július 22.

Komlóssy Arthur,
főjegyző.

Ujdonságok.

* **Thaly Kálmán részvéte a Jeney családhoz.** Városunk első kerületének nagynevű képviselője dr. Thaly Kálmán külföldi furdözéséből visszatérvén, a gyászoló Jeney családhoz egy igen megleghangu részvét levelét intézett. — Megható sorokban emlékeztvén meg az elhunytól s annak érdemeiről, kihez személyes jó barátság kötötte.

* **Bizottsági tagok értekezlete a közvilágítás ügyében.** Mint halljuk több városi közgyűlési tag értekezletet óhajt tartani a városra oly nagy fontosságú közvilágítási ügyében ezen értekezletre párkülönbség nélkül de csakis bizottsági tagok lennének meghívt.

* **Hus kérdési ad hoc bizottság ülése.** Holnap azaz 24-en délután 3 órakor az újabb próba hus vétel és vágás eszközésére kiküldött bizottság a városház nagy termében Körner Adolf tanácsnok elnökele alatt ülést tart.

* **Egyházkerületi egyházi értekezlet.** A tiszantuli ev. ref. egyházkerület egyházi értekezlete idei vándorgyűlést Szatmáron tartja meg szeptember 21-én. A meghívókai Simonffy Imre és Balogh Ferencz alelnökök a közeli napokban küldik szet.

* **Margittay Sándor szabadságon.** — Margittay Sándor III. kerületi kapitány holnap kezd meg 1 óra terjedő szabadságát, ez idő alatt Tóth Sándor fogalmazó fogja helyettesíteni.

* **Rab László temetése,** mint már megírtuk, tegnapi d. u. 5 órakor ment végbe nagy részvét mellett, vejenek Szabó István m. kir. p. ü. titkárnak egymáom utca 845 sz. lakásáról. Az udvar teljesen megtelt a gyászoló és résztvevő közönséggel, míg a keskeny utcát a hosszú kocsisor lepte el. Ott voltak a városi tanács tagjai és a tisztviselők, Komlóssy Arthur főjegyző s az ev. ref. egyház tisztviselői O. V. e. g. h. Janos algonidnok vezetése alatt. A függetlenségi pártot számos tagja élén Kertész János alelnök képviselte, megjelent továbbá a honvédtisztikar több tagja két százados vezetése alatt, hogy egyik bajtársuk atyjának megadják a végső tisztességet. A temelési szertartást Mitrovics Gyula nagy tudományu lelkeszünk végezte, ki megható, retorikai szépségben gazdag s gyönyörű szónoki tehetséggel elmondott beszédében élénk állította teljesen az elhunyt derek ferliut. A gyászének elhangzása után hat városi hajdu emelte a koporsót a négy ló vontat halottas kocsi s az egész közönség kocsim s gyalog kikísérte a Kossuth utcazi temetőbe.

* **Negyven napos zárlat.** Boczkó főkapitány, az utóbbi időben városunkban igen elszaporodott kóbor kutyák s veszettségi esetekre tekintettel — 40 napos zárlatot rendelt el, mely idő alatt az utcára járszalaggal és szájkosárral lehet csak kutyát vinni.

* **A sziam király a debreczeni kolégiumnak.** Szombaton egy hatalmas erősen megszegezett tölgyfa láda érkezett Kiss Aron ev. ref. püspök címére Debreczenbe. A láda a vallás és közoktatásügyi minisztertől érkezett, aki meg Sziamból kapta honnan ezelőtt 4 hónappal adták fel. A súlyos ládat kíváncsian bontották fel a püspöki irodában s miután tetetjét lefeszítették, egy erős czinlemezéből készült másik ládára bukkantak, melyet tüzes véssel kellett felbontani. A ládába sziam i újságpapírosba göngyölve 78 darab könyv volt. A sarga szatnyánbörbe kötött s chamois színű vászonnal borított kis 4-edret alakú könyvek Budha tanainak luxus kiadását tartalmazzak sziam nyelven, sziam betűkkel nyomtatva, melyet Csulalongkorn király, 25 éves uralkodó jubileuma alkalmából gyűjtött össze s adott ki.

Minden egyes kötetben egy-egy bámulatosan éles fotografure van, mely Csulalongkorn királyt ábrázolja trónján ülve, fején magas tornyos koronájával s testén gazdag

himzésű királyi öltönyökkel. — A könyv külső táblájára Sziam czimere van arannyal beprésselve, mely a fehér elefánt fejét, egy külön álló fehér elefántot s két egymásra tett kardot ábrázol. A könyvek, melyek sárgás színű papírra vannak nyomtatva, veres metszéssel vannak ellátva. A mű czime: Phra Krai L. Dek.

Az érdekes ajándékot egy francia nyelvű levél kísérté, melyen Csulalongkorn király azt írja, hogy azon alkalomból, hogy Magyarországot meglátogatja, kifejezést kíván adni a magyarok iránt érzett kiváló nagyrabecsülésének, az ország híresebb 6 jogi tanítványának és 3 egyetemének elküldi a Buddha összes tanainak gyűjteményét, melyet 25 éves uralkodói jubileuma alkalmából adott ki. Az érdekes ajándék fele 39 kötet könyv a debreczeni, másik fele pedig ugyanannyi kötet, a máramros szigeti joakadémiának küldetett. A Debreczent illető s mintegy 400 frtot érő ajándékot a főiskolai anyakönyvtárba helyezték el.

* **Vizsgálat a bábaképezdében.** A debreczeni bábaképezdében hétfőn tartják meg a tanfolyamot bezáró vizsgálatokat. A vizsgálat délután veszi kezdetét s arra az egészséges helyreállítás czéljából furdón időző dr. Kernenéz Gyula is hazakerkezik.

* **Szélhámos vendéggár.** Az aradi Nádor szállodában a napokban egy házaspár 10 hónapos gyermekükkel szállott be s a férj magát a N. Várad püspökségi erdők főerdészének adta ki. Lehető legfényesebben éltek és a pinczértől még 50 forintot csaltak ki és azután ismeretlen helyre távoztak, hátra hagyva kifuzetetlen számlájukat és 50 forintnyi készpénz tartozásukat. A megkárosított pinczer a főerdész Wiczner Pál ur után utazott, de ott kiderült, hogy a bementott név és rang teljesen hamis, sőt úgy sejtik, hogy az érdemes házaspár vásárról vásárra gyakorolja ezen eddig jól jövedelmező szedelést. Az aradi rendőrség a fenti adatokat szives figyelmébe ajánlja a rendőrségeknek netalán esetre. A férfi erős alkatu barnás szőke haju, kékszemű a nő vörösses szőke, kissé szeplős csak németül beszél telt közep termetű ajánljuk őket a szállodások figyelmébe.

* **Ezüst kehely.** A debreczeni izraelita hitközség egyik buzgó tagja, Turai Farkas szép adományval lepte meg a hitközséget. Egy értékes és remek kivitelű ezüst kelyhet adományozott a hitközségnek, hogy azt esküvők alkalmával, péntek este és ünnepepekon az u. n. «kisdish» ima alkalmával használják. Az ezüst kelyhet, melynek egyik oldalán ez a bevésés van «Örök emlékül Turai Farkas es nejétől» másik oldalán pedig héber betűkkel azok a napok megjelölése van, mikor a kelyhet használhatják, — a napokban küldte el Turai a hitközség elnökéhez, ki megleghangu sorokban köszönte meg a nemes adományt s azt a hü ragaszkodást, melylyel Turai egyháza iránt viseltetik. A kelyhet a templom felavatása napján fogják először használni.

* **A megkerült néma gyermek.** A mindennapi életben ritkán előforduló befejezést nyert a rémségesen kezdődő eltűnt leány története. Ma d. e. 11 órakor álltott be az anya örömtől sugárzó tekintettel az anyai boldogság le nem írható kifejezésével arcán. A szerencsétlen kis leányka, egy 12 éves szép szőke gyermek, arca szinte mosolygott a viszontlátás örömetől, midőn a mezőrendőrségi kapitánynak bejelentette, hogy gyermekét fellelte. Még fáradtan a kétnapos gyaloglás és kereséstől és az átélt izgalmaktól még remegő hangon mondta el a kis eltűnt leányka Oliszeját. Az örült asszonnyal elávozott kisleány, hogy hogy nem, de a cserej erdőbe került és ott bolyongott éhen szomjan egy éjjel és nap. E kóborlásai közben lelte őt meg egy erdő véd. ki is a magát jelekkel értető szegény éhségtől elgyötört leányt a H. Pályi községbe vezette és átadta a hatóságnak, ott miután szegénykének enni adtak, faluról-falura vitték szüleit fölkeresni, vitték egészen Bagosig, de mivel sehol nem lelték hozzá tartozóit, vissza vitték H. Pályiba hol egy öreg asszonyhoz adták eltartásra míg a hozzá tartozóiról értesítés jön. A szegény anya szalatt minden nyom minden

el és irány nélkül indult utnak felelni szegény kis leányát. A közvélemény rosszat, bünt sejtett az örült nő tetteiben s aki csak tudott az esetről valamit az mind nem hitte, hogy a kis leány életben lehetne. De az anyai ösztön és sugallat vezette viite a szegény asszonyt s éltlen szomjan kereste elveszett gyermekét s nem csüggedt bár sehol sem bízattak jó eredménnyel kísérletét és az ösztön az anyai érzés elvezette a nem csüggedő anyát az erdőbe, hol véletlenül éppen az erdővédelével találkozott ki a két nap óta gyermekét sirva kereső anyát a helyes nyomra vezette elmondta neki hogy férje fellelve leányát hova vitte. Az ösztönét asszony újabb erővel s reménnyel sietett Palyiba, hol a kis ártatlan néma gyermeket egy öreg asszony oltalmában találta. Ma érkezett vissza hogy mit érezhet az anyai és gyermeki szív azt az örömet csak gondolni lehet.

* **A veszett macska ügye.** Az agyonütött macskát tegnap boncolta fel Szathmáry városi állatorvos és az állaton a veszettség jeleit konstatálta és erről a rendőrséget rögtön értesítette. A rendőrség rögtön intézkedett s így a gyermek a ma déli vonattal Pestre küldött a Pasteur-féle intézetbe s a kőüfőle gyanuba vett állatokat a gyeptester által elpusztította.

* **Szerencsétlenség a pályaudvarnál.** A debreczeni pályaudvarnál tegnap délután szerencsétlenség történt. A vasúti munkások sínvasakat raktak le a teherkocsikról s e közben egy sínvas Szabó Sándor munkásra esett, kinek lábát teljesen összezúzta. A sérültet kórházba szállították, a rendőrség pedig szigorú vizsgálatot indított, mert az a gyanu merült fel, hogy a sínvasat akarattal Fekete Sándor napszamos dobta Szabóra.

* **Sertés vész.** A fellépett sertés vész miatt ugy Földesen, mint Szovátán a szolgabíró elrendelte a zárlatot.

* **Egy szédelő napszamos.** Teljesen modernül akart megélni Görög János napszamos, ki több helyekre elszegődött napszámra és mindenütt előleget felvéve sehol se állott be a felvált munkát el is végezni. Meglehető ideje gyakorolja ezen jövedelmező szélhámos iparágat az ipse, míg ma az egyik ügyes rendőrbiztos fel nem ösmerte és elnem csipte végre az emberpiaczon. — Utóljára Békó István gádzalkodóhoz szegődött be 2 forint felpénz mellett a mezitlábás szélhámos. Adatták, hogy előre felvett bérét szolgálja le s csak ezután vonják felelőségre ezen tetteért.

* **Visszautasított kérelem.** — A megye azon kérésére, hogy adassék a megye székhelyétől távol lakó megyei közigazgatási bizottsági tagoknak vasutiképzés, a kereskedelmi minisztérium visszautasította.

* **Régi szerelmem.** A romantikus közmondás a szerelmemről, a melyen nem fog a rozsdá mérge, nagyon ráillik arra a mélabus szerelmi történetre, amelyről fumei levelezők ma adott hirt. A fumei társaságot tizenegy éve érdekes szerelmi tragédia foglalkoztatta. S. Rudolf fiatal gyarintező hirtelen eltűnt a városból és nyomában az a hír terjedt, hogy öngyilkossá lett. A csinos, szimpatikus fiatalember Fiume egyik legszebb leányának volt a vőlegénye, s a menyasszony mely gyászt öltött a mikor megtudta a szerelme sorsát. S. Rudolfot gazdája lopással vádolta s a mikor ezt a leány apja megudta, szép szóval kerte a fiatal embert, hogy kerülje azontúl háza táját. A szép menyasszony egy darabig sirt, s elátkozott mindenkit, a ki vőlegényét vádolta, de egy szép napon mégis levetette gyászát s mirtussal a fején, oltár elő lépett valakivel, a kit nem szeretett. Tíz évi bodogtalan házasság után rahullott az özvegyi fától s elhagyottan élt tovább lelkében az első vőlegény emlékével. S. Rudolf ezalatt bejárta a világot. Öngyilkosság helyett új életbe kezdett. Párisban erős munkával nagy vagyont szerzett, az étellel vívott nagy harc azonban nagyon kifárasztotta s betegen került haza szülővárosába Budapestre. A polója nem igen volt. Es a beteg ember egyet gondolt, levelet küldött Fiuméba az első egyetlen kedvesnek, s megírta, hogy most már igazán közel van a

halálhoz. De ez utolsó órában is él még szívében régi menyasszonyának képe, a ki nem hitt a bűnösségébe. A jeggyűrű meg az ujan csillog s a régi boldog órák emlékére minden vagyonát neki akarja hagyni, jöjjön hált halálos ágyához s fogja be a szemét. Az özvegy repült a beteg ágyához. A halálon pedig ismét győzött a szerelmem s tíz évi szenvedés után dereredő fejjel lettek egymáséi a sokat szenvedett jegyesek.

* **Az ecsedi láp átköltöztetése.** Piktörök, agg honleányok, angol missek és a poetikus hangulatok egyéb rajongói halát rebeghetnek a kormány bölcseségéhez. Még nem is olyan rég ezek sóhajtoztak a legjobban, midőn a kormány elhatározta az ecsedi láp ircsapolását. A szárcsák, gémekek, vadrucczák ijedten indultak más lakás keresésére; a zord pákászok mogorva és gyanakvó szemmel néztek a tömérdek indzellért, akik furcsa gépeiken át kukucskáltak a nádasok sűrűségeibe; a kuszált vízi folyondarok közül buján kándikált ki a kövér izapos anyaföld, mely nemsokára dus kalászatokat fog ringatni a hatán. Hat ez bizony nagyon szép gondolat volt; egy nagy vidék magyar lakossága aratott volna azon a kihasználatlan óriási földön, mely eddig csak néhány piktornak nyújtott regényes tájmotívumot. De hát ha a kormány épít a balkezével, bizonyos, hogy valahol másutt rembol a jobb kezével. Ha termőföldet rabol a láp tündérétől, bizonyos, hogy másutt ugyanakkor termőföldet taszít a romboló árvízbe. A hangulatos tájékek kedvelőinek nincs okuk a szomorkodásra: az ecsedi láp nem veszett el, csak helyet cserélt. Alig kezdték meg a kormány mérnökei a láp lecsapoltatását a Gilvác és Nagy-Károly között elterülő szántóföldeket hatalmas vízár borította be. A zsenge vetések nyomtalanul eltűntek a szennyes árban, az akácok lombja a gizen uszott, beláthatatlan tenger hullámozott az egész határon. Egy esztendőnek minden reményességét eltemette a láp békálencses vize, nagy községeknek egyedül kenyeret ott fekdől és fekszik ma is megsemsülve a békák és vizikigyrók birodalmában és messze vidék hazátlan vizimadara otthonosan telepednek meg az újszülött mocsárba.

E sorok írója egy idegen ural utazott együtt át a vízbeborult vidéken és az idegén csodálkozva jegyezte meg: — Ezen a tengeren igen csekély a hajóforgalom! De e sorok írója kedves kötelességének tartotta fölvilágosítani az ideget, hogy nemsokára majd megélnék a forgalom: végrehajtók fognak jönni akik majd könyörtelesen fogják követelni a lakosságtól az adót, attól a lakosságtól, amelynek minden földi javát pusztította el a kormány építő keze.

* **Tanítói özvegyek és árvák igénye.** A belügyminiszter egy elfordult eset alkalmából azon elvi határozatot hozta, hogy a tanítók özvegyei és árvái, a tanító halálozása napjától számított fél éven át, az egész fizetés és a lakos elvezésére feltétlen igényeljen birtok.

* **Egy jó házból való fiu vaskereskedésbe felvétetik.** Értekezhetni Nagy-mester utca 1309 sz. a.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítók távirata. —

Budapest, július 23.

Napirend előtt Tiszta István gróf kijelenti, hogy hajlandó a 16 § módosítására, ha a normális viszonyokra garanciát nyújt az ellenzék.

Páder Rezső az ülések meghosszabbítása ellen szólva hat. javaslatot ad be, mely szerint utasítsák a kormány javaslatára a nyári szünidő iránt.

Okolicsányi László szintén nagyon érdekesen beszélt a Bánffy Inditványa ellen.

Pulszky Ágost eleinte csendben beszélt az indítvány mellett, később az ellenzék felingerelte kifakadásával s ettől kezdve

mind nagyobb izgatottság közt folyt az ülés Utóvégre azt mondta, hogy az ellenzék nem a 16 § ellen, hanem a kormány megbuktatására kötött szövetséget, még pedig a függetlenségiek a 67-esekkel, sőt az Ausztriához álló néppárttal. Erre óriási vihar támadt, dühös kiáltások hangzottak:

— Nem igaz! Hazudik!

A képviselők a padokat verték lábukkal dühöngtek. Pulszky sápadtan állt s végül dühösen kiáltotta:

— Ha nem szállnak magukba, akkor nem lehet elkészülni, hanem erősebb rendszabályokhoz kell nyulni!

Molnár János, mint a néppárt elnöke, e párt részéről s Kossuth Ferencz a függetlenségi és 48-as párt nevében az ellenzék zajos tetszése közt tiltakoztak a szövetség vádjá ellen, mindketten kijelentették, hogy igenis támogatják egymást a sajtószabadság megvédésében, de szövetséget nem kötöttek.

Szünet után Hock János bezzelt az ülések meghosszabbítása ellen nagy hntással. Beszéde alatt az ellenzék lelkesen tüntetett s éljeuzett, — mikor Tiszta István grótot agent pro vocateur-nek nevezte. A hangulat rendkívül izgatott.

A mérgekeverők halálraítelve.

Budapest, jul 22. (A Debr. ered. táv.) Szegedről jelentik, hogy az ottani királyi törvényszék ma d. e. 11 órakor hirdette ki a vásárhelyi mérgekeverők bűnpörében az ítéletet, mely szerint Jáger Mari s a hatom főbűnös halált, a többiek feyházbüntetést kaptak.

Látogatás Andrcénál.

(Andrée és léghajója.)

Az egész művelt világ méltó bámullatt nézi Andree svéd mérnök vállalkozását. A tudomány iránt való szeretet, hogy az emberek előtt még ismeretlen tájakat kikutasson birta rá, hogy az északsarki utra vállalkozzék. Ő róla és hatalmas léghajójáról, a Sas-ról eddig csak lézagos ismertetést közöltek a lapok. Első részletes leírását egy berlini újságírótól olvassuk, a ki a mult hónapban meglátogatta a merész léghajóst a Spitzbergákon s tanuja volt a Sas fölszállásának is. — Leveleiben így írja le Andree léghajóját:

Dán-sziget, július 9.

Hammerfestben várakoztam a hajóra, a melylyel a Spitzbergákra akartam utazni. Junius tizenkilencedikén délután érkezett meg az Expresz-gőzös, amelynek földézetére szálltam. Viszontagságos hajozás után, junius huszonötödikén megérkeztünk a Dán-szigetre, amelynek Virgahofen nevű kikötőjében volt dr. Andree állomása. Egy kiálló sziklafalra hatalmas betűkkel van írva: Virgo. Már messziről látszottak a ballonház virágos deszkafalai, amelyek fölött mint óriási kupola, emelkedett a földuzzadt léghajó. Sárga színével teljesen elüt a gigászi sziklak szürkességétől. A ballon két oldalára erősített arbocon büszkén lobog kék mezőben a sárga svéd kereszt; a zászló jobb sarkán a norvég színek láthatók. A ballonház első emelete le van bontva, amiből látszik, hogy Andree nemsokára megkezdte utazását. A Pike hazban van a gázfejlesztő telep. A tenger zavaros sárga színű a kikötőben a gázfejlesztőből kiömlő víz miatt. A parttól nem messze horgonyoz a Svenskund nevű svéd ágyunaszád.

Andree kilencz órakor fogadott benntünket a ballonház külsőben. Büszkeség töltött el, hogy szemben állhatam azzal a férfival, a kinek nevét nemsokára szárnyaira veszi a hír, amely gyorsabban repül a Sas-nál. Igen bárátságosan fogadott. Nyuzodtan, minden fantázia nélkül beszélt el merész tervét, mélyeség kék szemében az akaraterő tüze csillámlott. Két társa nyugodt, komoly ember, barátja. Niles Strindberg már régen az ő gondolatvilágának rabja: Kout Fränkel mérnök csak

az idén csatlakozott az expedícióhoz. Herkules mind a kettő.

Az északsarki ultra jelentkezett Svendenberg tüzérhadnagy is, aki mint Nordenskjöld veje, az arktikus kutatásokra látszik teremve lenni.

A tötésről Stake kémikus gondoskodik; aki már tavaly is a Spitzbergákon járt Andreeval. Június 29-én körülbelül háromszáz köbméter gáz volt a léggömbben, — amely a nyolcszögű ballongház fölött lebegett.

Andrée örömmel beszélt, hogy a ballon az idén sokkal tartósabb, mint a múlt évben. A léghajót a párisi Lachambre készítette háromszorosan vett sárga kinesi selyemből; az idén megtoldották a középső átmetszetén, úgy, hogy most 4800—5000 köbméter gáz fer el benne.

Amikor Andree május harminczadikán megérkezett Virgohafenbe, a léggömb fölállítását Lachambre unokaöccse, Machuron mérnök végezte. A ballon magassága 215 méter.

A biztosító szelep a léggömb középső körén nyílik s igen könnyen kezelhető a csónakból, a mely összes felszerelésével negyszázötven kilogram súlyú. Van benne egy kis könyvtár, amely különösen a grönlandi és észak-ázsiai népek nyelvtanát tartalmazza, — Ket embernek való kényelmes fekvőhely is van a csónakban; az egyik utasnak folyton ébernek kell lennie. Az élelmiszerek vászonzacskóba téve, a ballon kötelein csüngenek s a ballasztot pótolják.

A főzőkészülékük mélyen a csónak alatt függ, hogy elkerülhessék a tűzveszedelmet; működését tükrökkel lehet a csónakból megfigyelni. Andree visz magával néhány ércgolyót, amely belül üreges s falai husz atmoszféra nyomást kibírnak. Arra való, hogy hirt vigyének az expedíció sorsáról. A ballon két oldalán vitorlák vannak k fészítve; arra szolgál, hogy a léggömböt 23—25 foknyira el lehessen téríteni a széliránytól. Azonkívül három tengert vagy földet súroló egyensúlyozó kötel csüng le a ballonról.

Az első híradás.

Szenzációs hírt jelentett tegnap egy krisztianiai távirat, amelyben arról van szó, hogy Andree elérte az északsarkot. Ugyanis elfogták egy postagalambot, a melyet a bátor léghajósok a póluson eresztettek szabadon.

A világra szóló eseményt tudató távirat a következő:

Krisztiania, jul. 22.

Stavanger-ből tegnap délután a következő távirat érkezett: Soevdenel ma postagalambot fogtak el, a melynek lábán ezüst karka, szárnyán pedig ez a jelzés volt: Északsark 142 W. 47.62.*)

A postagalamb minden valószínűség szerint Andree üzenetét hozta, mert más expedíció nem jár az arktikus tengeren. A rövid jeleknek az az értelmük, hogy a Sas a 142. délkörnek azon a pontján volt, a melyet a sarktól 47.62. másodpercnyire fekvő szélességi kör átmesz. Ez azt jelenti, hogy Andree léghajója csak másfél kilométernyire volt a pólustól északnyugatra, a mikor a postagalambot elbocsátotta. De már néhány perccel előbb átrepült az északsarkon.

A kis szárnyas hírnök óriás utat tett meg a hideg levegőben.

A távirat azt mondja, hogy a faradt galambot Soevdenel-nél fogták el, a mely község Norvégiának Stavanger-i kerületében van, harmincz foknyira a pólustól egyenes levegővonalban. A postagalamb közel háromezernegyszáz kilométernyi utat repült át ellen-szomjan, küzdve a zord szelekkel és dermedt fagygyal.

A postagalambok repülési képessége átlagos számítással óránként hatvan kilométert övenhat óráig, vagy pihenését is számítva véve, hetven óráig tartott a galamb

*) S nem 87° 52' mint tegnap tévesen jeleztük. Szerk.

utja, a miről az következik, hogy Andree a múlt vasárnap érte el az északi sarkot.

A Sas július 11-én szállott föl a Virgohafenből, tehát épen egy hétig szelte a levegőt, a mig céljához jutott.

TÖRVÉNYSZÉK.

A magyar zászló.

Oh! te szegény, megtépett háromszínű zászló, te ezeréves küzdelmünknek lobogó emléke, de sokszor, de sokat szenvedtünk miattad! Piros-fehér-zöld színed végig kísért minket egy ezredév sokszor boldog, sokszor fájdalmas, de mindég dicsőséges útján, majd titokban, elrejtőzve sirjuk rád a honfiai fájdalomnak megszentelt könnyeit. Nagyon sokszor, nagyon sokat szenvedtünk már miattad!

És jött egy kor, mikor százszor fényesebben lobogtál a tavaszi szellőben, körülötted ezernyi ezer herosz lekesült csapata állott karddal kezében, láng ló arcczal, tette kézen... és a szabadság napjának arany sugarai ragyogtak az isteneknek való látványon...

És volt egy kor, nem is oly régen, mikor ez a fényő nap hiába kereste a háromszínű zászlót a nemzet nagy ünnepén Volt Orsova, mikor a fekete sárga zászló leszorította a magyar trikolorót s a magyar ember szegyenkezve szegerte földre tekintetét; volt Zágráb, mikor a magyarnak legszentebb jelvényét büntetlenül égette hamuvá a vak gyűlölet; míg a szellő itt is, ott is — mindenütt fekete sárga zászlót ringatott s jött annak, aki honfiai felháborodásában öszetiporni, szerteszét akarta a kétfejű sas kétszínű zászlaját...

És volt idő, nem is oly régen, mikor a nemzet egy új ezerév küszöbén ünnepelt a letűnt ezredév emlékeire s volt egy kis közeg. Lunkavics, melynek hazafias egyháztanácsa felbuzdulásában kitűzte a nemzeti lobogót és akadtak ünnepontok, a kik elvaduttan követelték a zászlóbevonását s fenyegetésükkel elértek azt, hogy a brutális tömegnek engedett a megtámadott hazafiak gyöngébb serege, de a megtámadás ellen orvoslást a bíróságnál kerestek.

A bíróság itél s a bevádoltakat fölmentette. Nem, nem akarunk s nem is lehet a bíróság ítélete ellen szólni, hiszen tudjuk, hogy törvény szerint jártak el. De azt nem tagadjuk, hogy faj, nagyon faj nekünk a felmentő ítélet.

Miért olyan a törvény, hogy megtorlást nem lehet venni azokon, akik arczul csapják a nemzet önéretét, nyíltan, az egész világ szemeláttára; miért nem szabad nekünk azt az ítélet visszaadni úgy, hogy többé senkinek se legyen kedve bántalmazni a nemzet lobogóját.

Faj, nagyon faj ez a törvényes megaláztatás s tőrjük, nehezen, de egy jobb jövőbe vetett hitel és reménnyel.

Lesz idő még, mikor a nemzet lábál fogja tiporni az ilyen ünnepontokat, lesz idő, mikor régi fényben, régi büszkeséggel fog ragyogni a magyarnak háromszínű zászlaja.

A bíróság ítéletét következőleg indokolta meg:

Mikor a vádlottak a nemzeti zászló elvételét követelték, a cselekményükben kétségtelen megnyilatkozását adták ugyan a magyar nemzetiség iránt táplált ellenszenvüknek és habár a zászlónak a jelzett körülmények között történt bevonása a magyar nemzet területi fenntartásának ejtett oly sérülést képez, mely a törvényes megtorlást méltán kihívja; azonban a törvény a maga szigorú értelme szerint, léven alkalmazandó, a törvénynek nincsen kétségben aziránt, hogy a vádlottaknak a zászló bevonatását követelő cselekvésük és az kétségtelenül megnyilatkozó ellenszenv nem meríti ki a magyar nemzet ellen való igazgatás törvény értelmében vehető tartalmát.

Mint hogy pedig nincsen adat arra, hogy a csoport az eloszlásra hivatalos hatáskörben felszólított, minthogy továbbá az ország

zászlója ellen elkövetett, itt szóban forgó cselekmény a kihágási törvény szerint sem büntethető, ezek szerint tehát ki kell mondani, hogy a magyar nemzeti zászlón, az ország zászlóján ebben az esetben elkövetett sérelem a ma fennálló törvényeink értelmében meg nem torolható.

A temesvári kir. ítélőtábla és a kir. kúria a törvényt ítéletét helybenhagyták.

TANÜGY.

A debreczeni kereskedelmi akadémia értesítője.

Nagy, vaskos 14 ives, tartalmas magvas évkönyv fekszik előttünk. Méltó a debreczeni kereskedelmi akadémia gazdag évi működéséhez.

A bevezető értekezést az értékpapírokól írta Potomesik Ignác, az intézet jeles szaktanára. A hazai értékpapírok tőzsdéi arányjegyzéke keletkezése, szokásai és számműveletei vannak igen érthetően, mondati, vonzóan és mégis szakszerűen és terjedelmesen megírva és megmagyarázva. Abból nemcsak a szakember, hanem a laikus is okulhat.

A második cikk az évnek egyik kimagasló ünnepélyének leírását tartalmazza Zalai Márk jeles tanárunknak 25 éves tanári jubileumát.

Ha a sok szebbnél-szebb ünnepöl beszédek, a bankettet és az egész magasztos ünnep lefolyását átvesszük, vagy érezzük mint ha az egész ünnepet még egyszer átérznék annyira meghat annak pusztá elolvasása.

De nemcsak örömmünnepeket ült e jeles tanítélet, gyásza is volt ez évben, ketős gyásza. Meghalt egyik alapítója Stencinger Károly, ki valaha igazgatója, de mindvégig választmányi tagja volt az intézetnek. E meg halt egy igen derék szorgalmas tanítvány: Cs Somossy Miklós élte 16. évében első osztálybeli tanuló.

A tanulmányi körutat, mely az idén igen érdekes és nagyon tanulságos volt igen körülményesen és vonzóan írta meg egész sürűen nyomatott iven Dr. Szántó Sámuel az intézet egyik kiváló szakereje.

Világos és tanulságos az igazgatói jelentésekből kiemelendők: a tanulmányi előmenetel, mely mindhárom évfolyamon kielégítő volt a tanulmányi körut melyben Kallay Benjamin közös pénzügyminiszter ur hálaa kötelezte tanítéletünket páratlan vendégszeretete által. Figyelemreméltó azon statisztikai kimutatás, mely az akadémia megvizsgált tanulók fogazatát táblázatilag tárgyalja. A tanári kar kötelező kilépett Horvay Róbert és helyébe megválasztott a német nyelv és irodalom tanszékére Labancz Mihály levai főgymnáziumi tanár, ki állomását jövő tanév elején foglalja el.

A gazdag tartalmu évkönyv továbbá külön szakaszt szentel az akadémiai felügyelő bizottságnak, az igazgatóságnak, tanárkarnak, a tantervnek, taneszközöknek. Igen kimerítően és táblázatilag van kimutatva a hallgatók névsora. Mind a 3 évfolyamon volt összesen 133 tanuló.

Az önképzőkörben a felügyeletet a magyarnyelvi szakosztályban Dr. Szántó Sámuel az idegen nyelvben Dr. Horvay Róbert gyakorolta.

A dal és zenekör valamint a tornakör igen buzgó működést fejtett ki. A tornakör vezetőjét Potomesik Ignác tanár urat hálás növendékei igen értékes serleggel lepték meg.

A segélyző egyesület, mely Dr. Szántó Sámuel tanár urnak egyik kiváló érdeme, folyton gyarapszik. Összes évi bevétele 621 ft 84 kr., kiadása 282 ft 50 kr., és alaptőkéje 3696 ft 25 kr.

Az utolsó szakaszokban értekezik és pedig kimerítő alaposággal a tanoncziskoláról, az iskolai szabályokról és az alapítványi helyek betöltéséről.

KÖZGAZDASÁG.
Budapesti gabonatörszede.

július 22

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	9.85-10.30	80	10.40-10.45
"	77	10.10-10.20	81	10.45-19.50
"	78	10.20-10.25	82	—
Tiszavidéki ó	79	10.29-10.35	—	10.45-10.50
"	76	10.10-10.20	80	—
"	77	10.25-10.30	81	10.50-10.50
Pestvidéki ó	78	10.30-10.35	82	10.40-10.45
"	79	10.35-10.45	—	—
"	79	10.05-10.15	80	—
Fehérmegyei ó	76	10.20-10.25	81	—
"	78	10.25-10.30	82	10.55-10.50
"	79	10.30-10.40	—	10.40-10.45
Bácskai ó	76	10.05-10.15	80	—
"	77	10.20-10.25	81	10.40-10.50
"	78	10.25-10.30	82	10.45-10.55
Észak magy	79	—	80	—
"	78	—	81	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	uj 70-72	7.10 7.20
" másodrendű	uj —	7 — 7.10
Árpa takarmánynak	uj 60-62	5.00 5.35
" égetni való	uj 62-64	5.65 6.15
" sertőzdei	uj 64-66	4.35 4.05
Zab	uj 39-41	4.25 3.95
Tengeri bánsági	uj —	4.10 4.00
" más nemű	uj —	3.35 3.90
Repcze bánsági	uj —	3.20 4.50

Sertés vásár.

július 22

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 53-54 krajczárig, közép (páronként 250-260 kilogramm súlyban) 54-55 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53-54 krajc ár.

Sertéslelészám: 1897. évi július 19-ik napján volt készlet 32 243 darab, 1897 július hónap 20-ik felhajtott 606 drb, 1897 július hónap 20-ik napján elszállított 350 drb. 1897 július hónap 21-ik napjára maradt készletben 32 499 drb. A hizott sertés üzlet-árányzata változatlan.

Sertés-konzumvásár. A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonzum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezennel csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

CSARNOK.

A prágai ghettoából.

Kohn S. zsidó történetei. — Fordította: ifj. Móricz Pál.

Egyedül jegesített magyar fordítás.

A csipkekereskedő.
NEGYEDIK FEJEZET. 32.

Hirsch Lucka végre szerencsésen hazakerkezett. Midőn feleségét s gyermekeit megcsókolta, az areza valósággal ragyogott a gyönyörűségtől. Barátságosan szorította meg a bácsi kezét is, ki a tisztelőre ekkor először kelt fel az ágyból, de ki még mindig biccegett.

Miután a viszontlátás első örömein tül-estek, egy kissé zavartan így felelt:

— Ti bizonyára most azt fogjátok ma-
gatokban gondolni, no hogy én sem vagyok
valami nagy baal derecherez (udvarias em-
ber.) Mert te Kele, ahányszor utból megjössz,
mindig hozol mind nekem, mind a gyermekek-
nek, mind a bácsinak valami ajándékot.
Én azonban annyira kiköltekeztem a vásáron,
hogy még az utköltiséget is kölcsönöztem Reb
József Zoreftól, a bőrkereskedőtől.

Kelét mintha csak zsinórral fojtogatták
volna. A lipesei bevásárlást még csak nem is
merte kérdezni. — Pedig hiában kerülgette a
kérdést, végül mégis tudnia kellett az igazságot.
Szünet multán kérdezte tehát:

— Reb Hirsch, hisz azt írtad, hogy egy

negyedrésszel olcsóbban vásároltál, mint én a
multkor s mégis — ép ez a min legjobban
csodálkozom — hogy lehetséges, hogy keve-
sebb pénzed maradt, mint nekem... No
igaz, hogy a hosszas ide s oda utazásod, a
teplitzi tanyázásod sok pénzt felemészthettek,
de annyit semmi esetre, hogy kölcsön pénzzel
utaztál hazáig is. Biztosan jóval több por-
tékát vásároltál, mint a mennyit én a multkor
hoztam!

— Hogy vajon többet hoztam-e? Nu,
na! kiáltotta Lucka meglehetősen moso-
lyogva s a mint büszkén kiegyenesedett, mintha
csak néhány hüvelykkel növekedett volna. A
mazel-t (szerencse) jól nyakon kell ám csipni,
mert könnyen elszalad. Nem csak hogy min-
den pénzt elköltöttem, hanem háromszázitiz
tallért kölcsön is kértem, mondta Hirsch, oly
diadalmasan tekintve körül, mintha ennél már
nem is cselekedhetne az ember nagyobb, mint
mikor háromszázitiz forintot kölcsönbe kér.

Mert ugy történt, hogy mikor a gyárossal
összeszámoltam a pénzemet, ép háromszázitiz
tallérom hiányzott. Mondtam, hogy kevesebb
árut veszek. Mire azt mondta ő: Ejh kedves
Uram, ami ellett adva, az elvan adva. Ha nincs
elég pénze, az sem olyan nagy baj, a miatt
legkevésbé sem aggassa magát. Merian Vik-
tortól jól tudom, hogy az ön felesége nagyon
derék s becsületes személy és így akármennyit
szívesen hitelezek önöknek. Csak írja alá ezt a
váltót, három hónapra szól, itt Lipcsében fize-
tendő a Frege és társa cégénél — aztán ne
törődjék semmivel!

Kele Lucka majdnem elájult, olyan bor-
zalmas volt előtte ez a váltó adósság. Ő még
idáig soha váltót nem irt alá s ime férje ezt
a kötelezést is megszerezte. Azután idáig még
abban is reménykedett, hogy férje a derék
Merian Viktorral kötötte meg az üzletet, kinek
pedig becsületesességét számos évi üzleti össze-
kötötésük alatt eléggé kiismerte. És most egy-
szer kiderül, hogy mással intézte el a nagy
üzletet. Annyira felizgatta ez, hogy fátyolozott
hangon, reszketve kérdezte:

— Hát nem Merian Viktortól ásárol-
tál?

— Én?! Már ugyan hogyan? mondta
Lucka közlékenyen megnyitván bőbeszédűségé-
nek a zsilipjét. Lipcsébe már elkésve érke-
tem meg. Nem is értem, hogy miért kellett
annyideig várakoznom Teplitzben azután az
utlevél után? Az a seliach ugy csuszkalhatott
az uton, mint a esiga, eközben szemrehányó-
lag tekintett Keleere, nyilván azt akarván érez-
tetni, hogy első sorban Kele az oka, hogy oly kö-
sön érkezett az utlevél Lipcsébe. Egy bérszolgával
Merian Viktorhoz vezettem magam, olyan
kövér ember, sárga aponim-ja (areza), fekete
a pofaszakállá — no, ugy-e igen? ismét fe-
leségéhez fordult bizonyításnak okáért. És
mondá ő: egész tegnapelőttig vártam reád, de
mivel hogy nem jöttél — mondá ő: Filipp
Opermannak adtam el az áruimat mondá ő,
a kinek a zsidó piaczon mellettünk van az
üzletje. És mert már oly késő volt a vásári
idő, igen olcsón adta neki a portékáit, tizen-
hét és félgarasért röfjét, hanem nem irigyelem,
hahotázott Lucka örömeiben, hisz én még ol-
csóbban vásároltam.

— Aztán kitől? Ugyan mondjad már!
faggatta az izgatott Kele.

— A mikor nekem Merian azt mondta,
hogy még egy szál szatyínggal sem szolgálhat,
ugy megjedtem, hogy ha a borbély eret vá-
gott volna rajtam, biztosan egy csöpp vérem
sem csöppent volna ki. Mikor Merian ezt látta,

mondá ő: Isten ugyse magam is sajnálom,
de hát miért jön oly késő a vásárba? És ha
a feleségecskéje legalább egy árva szót irt
volna, akkor is szívesen fenntartottam volna
részekre árukat. Most már pedig minden
gyáros kiárulta a raktárát. Hanem jó, hogy
eszembe jutott, tegnap este a kocsmában em-
lítetté Huguet Florian, aki távolról rokonom is,
hogy neki még volna egy nagy láda eladó
portékája. Elvezetem önt hozzá, nézze meg az
árukat, ha megfelelőknek találja, akkor még
csinálhat vásárt. Mig Merian odáig elvezetett,
beszélgettünk s mondá, hogy nem is tudja,
Huguetnak miként maradhatott meg portékája,
a mikor pedig oly nagy kereslet volt, hogy a
többi gyárosok eladták az utolsó szál fonalat
is... De én tudtam, hogy Huguet Florian
miért nem csinált vásárt, mert ez igazi min
hasomajim (isteni rendelkezés) volt, hogy én
annál jobb maszomatet (üzlet) köthessek.

Folyt. köv.

Cserébe

keresek, keresztény uri család-
nál fiam részére, ki ott keresk,
akadémiát látogatná, egy fiut
vagy leányt, ki itt a 4-5-ik
elemi osztályban járni és a
német nyelvet elsajátítani ki-
vánja.

Miután fiam 19 éves, haj-
landó vagyok megegyezés sze-
rint reá is fizetni.

Fox Rezső

kereskedő

Szepes-Merény.

244.

Az István gőzmalom társulat

**GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEJYZÉKE**

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott
általános magyar malom-gyűlésen megállapított
s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási
fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó
egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	17.80
B Szinte » aprószemű	17.20
C Királyliszt	16.80
1. Lángliszt kivonat	16.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	16 —
3. Zsemlye liszt	15.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	15.20
5. Közép kenyér liszt	14.80
6. Kenyér liszt	14.40
7. Barna kenyér liszt	13.40
8. Takarmány liszt	9.40
11. Fiom korpa szákkal	4 —
11. " " szák nélkül	3.80
12. Durva korpa szákkal	3.60
12. " " szák nélkül	3.40
12. Csirke buza szák nélkül	3. —

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70

11. és 12. szám 50

Debreczen, 1897. július 22.

Üzlet átalakítás,

illetve megnagyobbítása miatt

 az összes áruk

főként női ruhaszövetek, selymek, voilok, kartonok, női és férfi fehérneműek, harisnyák, vászonneműek, nap- és esőernyők, szabó kellékek, rövid és szövött áruk

bezárólag jul. 31-éig

 rendkívül olcsó árban
kaphatók

Eisler Izidor

női divat áruházában.

Női ruha varrodámban

jó, derék varrónők felvétetnek.